

BIAŁOWIESKA SZKOŁA STATYSTYKI
BSS

Wprowadzenie do R

Czym jest R?

Rozbudowane narzędzie statystyczne i graficzne

Specyficzny język programowania:

- Język skupiony raczej wokół obiektów niż akcji
- Obiekty złożone z danych oraz funkcji

Prosty sposób importu/eksportu danych
Darmowy i otwarty

Dostępny dla wielu systemów operacyjnych (Windows, Mac, Linux, FreeBSD itd.)

Zalety

Praca z wieloma zestawami danych o różnej strukturze jednocześnie:
listy, ramki danych, wektory, macierze itp.

Pojawianie się nowych funkcji i bibliotek, przez co R ciągle poszerzany

Budowa pętli, własnych funkcji w zależności od potrzeb

Doświadczalna interaktywność – programujesz tak długo, aż otrzymasz to, co potrzebujesz

Dostępne prawie każde narzędzie statystyczne

Do rozwiązania tego samego problemu można dojść wieloma drogami

Szeroko rozbudowana pomoc

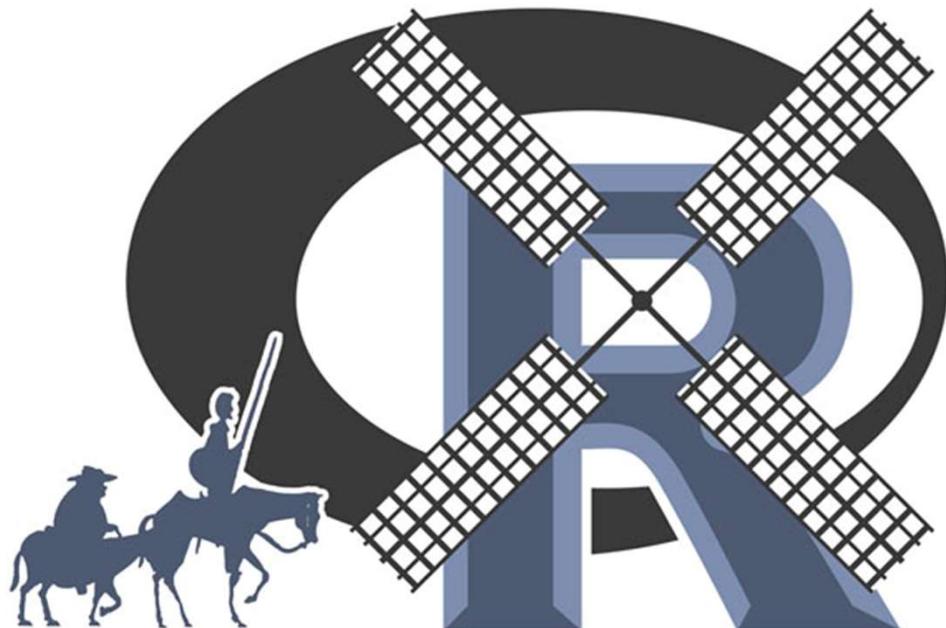
Wady

Bardzo stroma krzywa uczenia się

Nie jest programem typu „wskaż i kliknij”

Łatwo o pomyłki, czasem trudne do zlokalizowania

Program metody „prób i błędów”

Edytor tekstu
(skrypt)

Jak wygląda?

Lista obiektów istniejących
w obrębie projektu

The screenshot shows the RStudio interface with three main panes:

- Script Editor:** Displays R code for data manipulation and plotting. Red arrows point from the top-left and bottom-left towards this pane.
- Environment:** Shows a list of global objects. A red arrow points from the top-right towards this pane.
- Plots:** Displays a PCA plot with PC1 on the x-axis and PC2 on the y-axis. Data points are colored by category. Vectors represent environmental variables like 'rich', 'shallow', 'WET_N', 'WET_L', 'WET_F', and 'WET_T'. A red arrow points from the bottom-right towards this pane.

konsola

Okno grafiki

Podstawowe funkcje

Funkcja	Działanie
read.table	Wczytuje dane
colnames/rownames	Nazwy kolumn/wierszy
colSums/rowSums	Sumy wartości w kolumnach/wierszach
colMeans/rowMeans	Średnie wartości z kolumn/wierszy
c	Łączy wartości w wektor
cbind/rbind	Skleja obiekty kolumnami/wierszami
plot	Graficzne przedstawienie danych
abline	Dodaje linię trendu
mean/median	Średnia/mediana
sqrt	Pierwiastek kwadratowy
sd	Odchylenie standardowe

Funkcja	Działanie
t.test	Test t Studenta
wilcox.test	Test U Manna-Whitneya
chisq.test	Test Chi-kwadrat
cor.test	Test korelacji
lm	Tworzy model liniowy z danych
lme	Tworzy mieszany model liniowy
glm	Tworzy zgeneralizowany model liniowy
anova	Analiza wariancji lub porównywanie modeli
summary	Podsumowanie modelowanych wyników
str	Struktura danych (z obiektów jakiego typu składa się ramka danych)
head	Wyświetla pierwsze 6 kolumn i wierszy z tabeli; funkcja przydatna do sprawdzenia, czy dane były prawidłowo wczytane
t	Transpozycja kolumn z wierszami

Pierwsze kroki

R jest typem języka obiektowego

x<-33

x jest obiektem, strzałka to symbol przypisania liczby 33 do obiektu x

Obiekt może zawierać więcej liczb lub znaków

Pojedyncze wartości (liczbowe i nie tylko) można łączyć w bardziej złożone całości zwane obiektami

Typy obiektów

Wektory (vectors)

- Najprostszy typ obiektu w R
- Funkcją tworzącą wektor jest c
- Ciągi liczb (integer), znaków (character) lub wartości logicznych (logical)

```
shrews.mass<-as.integer(c(26,29,41,24,28,56,74,35,68,95,  
45,67,89,35,67,88,75,34))
```

```
fur.color<-  
as.character(c('gray','gray','gray','gray','brown','brown','brown','brown','brown','black','  
black','black',  
'black','black','black','gray','brown','brown'))
```

```
male<-as.logical(c('TRUE','TRUE','TRUE','TRUE','FALSE','FALSE',  
'FALSE','FALSE','FALSE','TRUE','TRUE','TRUE','TRUE',  
'FALSE','FALSE','FALSE','FALSE','FALSE'))
```

```
str(shrews.mass) #patrzymy, jaką jest struktura danych  
> str(shrews.mass) int [1:18] 26 29 41 24 28 56 74 35 68 95 ...
```

```
str(fur.color)  
> str(fur.color) chr [1:18] "gray" "gray" "gray" "gray" "brown" "brown" "brown"  
"brown" "brown" "black" ...
```

```
str(male)  
> str(male) logi [1:18] TRUE TRUE TRUE TRUE FALSE FALSE ...
```

```
> class(shrews.mass)  
[1] "integer"  
> class(fur.color)  
[1] "character"  
> class(male)  
[1] "logical"
```

Listy (lists):

- Podobnie jak wektory, listy to ciągi obiektów. Różnice pomiędzy wektorami a listami:
 - a) W listach każdy element może być innego typu
 - b) Możliwość odwoływania się do elementów listy za pomocą nazwy tego elementu i operatora \$

```
ryjowki.list<-list(as.integer(shrews.mass), fur.color, male)
names(ryjowki.list)<-c("masa", "siersc", "chlop")
```

```
> ryjowki.list
$masa
[1] 26 29 41 24 28 56 74 35 68 95 45 67 89 35 67 88 75 34

$siersc
[1] "gray"   "gray"   "gray"   "gray"   "brown"  "brown"  "brown"  "brown"
[10] "black"  "black"  "black"  "black"  "black"  "black"  "gray"   "brown"  "brown"

$chlop
[1] TRUE  TRUE  TRUE  TRUE  FALSE FALSE FALSE FALSE  TRUE  TRUE  TRUE
[13] TRUE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
```

W poprzednim przykładzie nadaliśmy elementom listy nazwy. A co w przypadku, gdy tych nazw nie nadamy?

```
> ryjowki.list
[[1]]
[1] 26 29 41 24 28 56 74 35 68 95 45 67 89 35 67 88 75 34

[[2]]
[1] "gray"  "gray"  "gray"  "gray"  "brown" "brown" "brown" "brown"
[10] "black" "black" "black" "black" "black" "black" "gray"  "brown" "brown"

[[3]]
[1] TRUE  TRUE  TRUE  TRUE FALSE FALSE FALSE FALSE  TRUE  TRUE  TRUE
[13] TRUE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
```

Wtedy, aby odwołać się do konkretnego elementu listy używamy atrybutu `[[n]]`, np. dla poziomu pierwszego:

```
> ryjowki.list[[1]]
[1] 26 29 41 24 28 56 74 35 68 95 45 67 89 35 67 88 75 34
```

Listy będziemy wykorzystywać przy modelowaniu oraz w analizach wielowymiarowych do ekstrakcji współrzędnych punktów w przestrzeni ordynacyjnej

as.factor:

Funkcja używana, gdy chcemy wektor zakodować jako czynnik (jako typ wyliczeniowy)

Przydatna, gdy jesteśmy pewni, że nasz ciąg liczb przyjmuje wartości dyskretne, np. 2, 4, 6, 8, 10, 12, a chcemy go zakodować jako zmienną kategoryczną

```
> as.factor(shrews.mass)
 [1] 26 29 41 24 28 56 74 35 68 95 45 67 89 35 67 88 75 34
Levels: 24 26 28 29 34 35 41 45 56 67 68 74 75 88 89 95
```

Ramki danych (data.frame):

Podstawowy typ obiektów w modelowaniu i przedstawianiu graficznemu danych.

Kojarzona z tabelaryczną/macierzową strukturą , której elementy w każdej kolumnie są tego samego typu, ale mogą różnić się pomiędzy kolumnami.

Dlatego można ją traktować jako listę wektorów o tej samej długości, a każdy z nich odpowiada jednej kolumnie (w listach niekoniecznie)

response	predictor	colour	response
1.23	A	black	1.23
2.45	A	black	2.45
1.11	A	black	NA
2.35	A	black	2.35
5.78	B	blue	NA
4.32	B	blue	4.32
3.31	B	blue	3.31
6.98	B	blue	6.98

```
ryjowki<-as.data.frame(cbind(shrews.mass, fur.color, male)) #sklejenie wektorów kolumnami i zapisanie ich jako ramkę danych
```

	shrews.mass	fur.color	male
1	26	gray	TRUE
2	29	gray	TRUE
3	41	gray	TRUE
4	24	gray	TRUE
5	28	brown	FALSE
6	56	brown	FALSE
7	74	brown	FALSE
8	35	brown	FALSE
9	68	brown	FALSE
10	95	black	TRUE
11	45	black	TRUE
12	67	black	TRUE
13	89	black	TRUE
14	35	black	FALSE
15	67	black	FALSE
16	88	gray	FALSE
17	75	brown	FALSE
18	34	brown	FALSE

Podstawowe działania na ramkach danych

Funkcja	Działanie
[,1]	Pierwsza kolumna z tabeli
[,c(1:3)]	Kolumny od 1 do 3
[,c(1,3)]	Kolumna 1 i 3
[,-1]	Usuwanie pierwszej kolumny
[,-c(1,3)]	Usuwanie kolumny pierwszej i trzeciej
[1,]	Pierwszy wiersz
[c(1:3),]	Wiersze od 1 do 3
[c(1,3),]	Wiersz 1 i 3
[-1,]	Usuwanie pierwszego wiersza
[-c(1,3),]	Usuwanie pierwszego i trzeciego wiersza

Tabela wąska vs. tabela szeroka

> epi.all	species	site	freq	A10h	A11h	A1h	A2h	A3h	A4h	A5h	A6h	A7h	A8h	A9h	B10h	B11h	B1h	B2h	B3h
1	Alyxoria varia s.l.	A1h	1		0	2	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0
2	Arthonia arthonioides	A1h	1		1	0	1	2	2	2	2	1	1	2	3	1	1	1	2
3	Arthonia spadicea	A1h	1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Arthonia vinoso	A1h	1																
5	Calicium adspersum	A1h	1																
6	Chaenotheca chrysoccephala	A1h	1																
7	Chaenotheca furfuracea	A1h	1																
8	Chaenotheca trichialis	A1h	1																
9	Chrysotrichia candelaris	A1h	1																
10	Cladonia fimbriata	A1h	1																
11	Evernia prunastri	A1h	1																
12	Lecanora argentata s.l.	A1h	1																
13	Lecidella elaeochroma	A1h	1																
14	Loxospora elatina	A1h	1																
15	Melanelia glabratula	A1h	1																
16	Opegrapha niveoatra	A1h	1																
17	Opegrapha vermicillifera	A1h	1																
18	Parmelia sulcata s.l.	A1h	1																
19	Pertusaria amara	A1h	1																
20	Pertusaria coccodes	A1h	1																
21	Porina aenea	A1h	1																
22	Usnea dasypoga	A1h	1																
23	Cladonia coniocraea	A1h	2																
24	Graphis scripta s.l.	A1h	2																
25	Hypogymnia physodes	A1h	2																
26	Lepraria incana s.l.	A1h	3																
27	Pertusaria leioplaca	A1h	2																
28	Phlyctis argena	A1h	2																
29	Pyrenula nitida	A1h	2																
30	Pyrenula nitidella	A1h	2																
31	Thelotrema lepadinum	A1h	2																
32	zwackhia viridis	A1h	2																
33	Alyxoria varia s.l.	A10h	1																
34	Arthonia arthonioides	A10h	1																
35	Arthonia spadicea	A10h	1																
36	Chaenotheca furfuracea	A10h	1																
37	Evernia prunastri	A10h	1																
38	Felipes leucopellaeus	A10h	1																
39	Fellhanera gyrophorica	A10h	1																
40	Lecanora argentata s.l.	A10h	1																
41	Lecanora thysanophora	A10h	1																
42	Loxospora elatina	A10h	1																

> epi	A10h	A11h	A1h	A2h	A3h	A4h	A5h	A6h	A7h	A8h	A9h	B10h	B11h	B1h	B2h	B3h	
Acr.gem	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	
Aly.var	1	0	1	2	2	2	2	1	1	2	3	1	1	1	1	2	
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	B4h	B5h	B6h	B7h	B8h	B9h	C10h	C11h	C1h	C2h	C3h	C4h	C5h	C6h	C7h	C8h	C9h
Acr.gem	0	1	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Aly.var	2	0	0	1	3	2	2	2	0	0	2	1	0	2	1	1	2
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	D10h	D11h	D1h	D2h	D3h	D4h	D5h	D6h	D7h	D8h	D9h	E10h	E11h	E1h	E2h	E3h	
Acr.gem	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Aly.var	1	1	0	0	2	1	2	1	0	2	2	0	0	0	0	0	1
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	E4h	E5h	E6h	E7h	E8h	E9h	F10h	F11h	F1h	F2h	F3h	F4h	F5h	F6h	F7h	F8h	F9h
Acr.gem	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Aly.var	1	2	1	1	2	0	0	0	2	0	0	0	2	1	0	1	1
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	G10h	G11h	G1h	G2h	G3h	G4h	G5h	G6h	G7h	G8h	G9h	H10h	H11h	H1h	H2h	H3h	
Acr.gem	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aly.var	3	3	0	0	0	0	0	0	1	3	2	0	0	0	0	0	0
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	H4h	H5h	H6h	H7h	H8h	H9h	I10h	I11h	I1h	I2h	I3h	I4h	I5h	I6h	I7h	I8h	I9h
Acr.gem	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aly.var	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	1	1	3	2	2	1
Ani.bif	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Jeżeli tabela ma wiele kolumn i nie mieści się w oknie konsoli, wówczas R przerzuca niemieszczące się kolumny do następnego wiersza i kontynuuje ich wyświetlanie

Łączenie wąskich tabel w szerokie

epiphytes.hist

	species	site	freq
1	Alyxoria varia s.l.	A1h	1
2	Arthonia arthonioides	A1h	1
3	Arthonia spadicea	A1h	1
4	Arthonia vinoso	A1h	1
5	Calicium adspersum	A1h	1
6	Chaenotheca chryscephala	A1h	1
7	Chaenotheca furfuracea	A1h	1
8	Chaenotheca trichialis	A1h	1
9	Chrysothrix candelaris	A1h	1
10	Cladonia fimbriata	A1h	1
11	Evernia prunastri	A1h	1
12	Lecanora argentata s.l.	A1h	1
13	Lecidella elaeochroma	A1h	1
14	Loxospora elatina	A1h	1
15	Melanelia glabratula	A1h	1
16	Opegrapha niveoatra	A1h	1
17	Opegrapha vermicellifera	A1h	1
18	Parmelia sulcata s.l.	A1h	1
19	Pertusaria amara	A1h	1
20	Pertusaria coccodes	A1h	1
21	Porina aenea	A1h	1
22	Usnea dasypoga	A1h	1
23	Cladonia coniocraea	A1h	2
24	Graphis scripta s.l.	A1h	2
25	Hypogymnia physodes	A1h	2
26	Lepraria incana s.l.	A1h	3
27	Pertusaria leioplaca	A1h	2
28	Phlyctis argena	A1h	2
29	Pyrenula nitida	A1h	2
30	Pyrenula nitidella	A1h	2
31	Thelotrema lepadinum	A1h	2
32	Zwackhia viridis	A1h	2
33	Alyxoria varia s.l.	A10h	1
34	Arthonia arthonioides	A10h	1
35	Arthonia spadicea	A10h	1

epiphytes.new

	species	site	freq
1	Acrocordia gemmata	A1	1
2	Alyxoria varia s.l.	A1	1
3	Arthonia arthonioides	A1	1
4	Arthonia radiata	A1	1
5	Arthothelium ruanum	A1	1
6	Chaenotheca brachypoda	A1	1
7	Chaenotheca chryscephala	A1	1
8	Chaenotheca ferruginea	A1	1
9	Chaenotheca trichialis	A1	1
10	Cladonia digitata	A1	1
11	Inoderma byssaceum	A1	1
12	Lecanora carpinea s.l.	A1	1
13	Lecanora chlarotera	A1	1
14	Melanelia glabratula	A1	1
15	Micarea prasina s.l.	A1	1
16	Microcalicium disseminatum	A1	1
17	Opegrapha vermicellifera	A1	1
18	Pertusaria coccodes	A1	1
19	Pertusaria ophthalmiza	A1	1
20	Pertusaria pertusa	A1	1
21	Pyrenula nitidella	A1	1
22	Ramalina farinacea	A1	1
23	Reichlingia leopoldii	A1	1
24	Arthonia spadicea	A1	2
25	Buellia griseovirens	A1	2
26	Chrysothrix candelaris	A1	2
27	Cladonia coniocraea	A1	2
28	Coenogonium pineti	A1	2
29	Fellhanera gyrophorica	A1	3
30	Graphis scripta s.l.	A1	3
31	Lecanora argentata s.l.	A1	3
32	Lecanora thysanophora	A1	3
33	Lecidella elaeochroma	A1	2
34	Lepraria finkii s.l.	A1	3
35	Lepraria incana s.l.	A1	3

Import danych:

```
epiphytes.hist<-read.csv('epiphytes.hist.csv', sep=';')
epiphytes.new<-read.csv('epiphytes.new.csv', sep=';')
```

Sprawdzenie, czy dobrze wczytaliśmy dane:

```
head(epiphytes.hist)
head(epiphytes.new)
```

Sklejenie tabel wierszami:

```
epi.all<-rbind(epiphytes.hist,epiphytes.new)
```

Załadowujemy bibliotekę reshape2

```
library(reshape2)
```

Przekształcamy tabelę wąską do tabeli szerokiej

```
epi.cast<-as.data.frame(dcast(epi.all, species~site, value.var='freq'))
```

Tabela szeroka:

Przekształcenie tabeli szerokiej do wąskiej

```
epi.melt<-melt(epi.cast, id.vars="species", value.name='freq')
```

Tabela wąska:

	species	variable	freq
1	<i>Acrocordia gemmata</i>	A10h	0
2	<i>Alyxoria varia</i> s.l.	A10h	1
3	<i>Anisomeridium biforme</i>	A10h	0
4	<i>Arthonia arthonioides</i>	A10h	1
5	<i>Arthonia radiata</i>	A10h	0
6	<i>Arthonia spadicea</i>	A10h	1
7	<i>Arthonia vinoso</i>	A10h	0
8	<i>Arthothelium ruanum</i>	A10h	0
9	<i>Arthothelium spectabile</i>	A10h	0
10	<i>Bacidia arceutina</i>	A10h	0
11	<i>Bacidia beckhausii</i>	A10h	0
12	<i>Bacidia rubella</i>	A10h	0
13	<i>Bactrospora dryina</i>	A10h	0
14	<i>Biatora globulosa</i>	A10h	0
15	<i>Bryoria fuscescens</i>	A10h	0
16	<i>Bryoria implexa</i>	A10h	0
17	<i>Buellia disciformis</i>	A10h	0
18	<i>Buellia erubescens</i>	A10h	0
19	<i>Buellia griseovirens</i>	A10h	0
20	<i>Calicium adspersum</i>	A10h	0
21	<i>Calicium glaucellum</i>	A10h	0
22	<i>Calicium salicinum</i>	A10h	0
23	<i>Calicium viride</i>	A10h	0
24	<i>Caloplaca pyracea</i>	A10h	0
25	<i>Carbonicola anthracophila</i>	A10h	0

Jak eksportować tabelę z R do pliku .csv?

```
write.table(epi.cast, 'epi.casting.csv', sep=';', dec=',')
```

Nową tabelę można znowu wgrać do R:

```
nowe.dane<-read.csv('epi.cast.csv', sep=';', dec=',')
```

Agrument dec definiuje wartość decymalną wartości po przecinku

W zależności od ustawień systemowych, może to być albo przecinek, albo kropka

Dlatego po wczytaniu danych warto się upewnić, czy R dobrze czyta liczby dziesiętne jako numerical, a nie jako factor lub character

Zmiana nazw kolumn:

```
colnames(epi.melt)<-c("species", "plot.id", "frequency")
```

	species	plot.id	frequency
1	<i>Acrocordia gemmata</i>	A10h	0
2	<i>Alyxoria varia</i> s.l.	A10h	1
3	<i>Anisomeridium biforme</i>	A10h	0
4	<i>Arthonia arthonioides</i>	A10h	1
5	<i>Arthonia radiata</i>	A10h	0
6	<i>Arthonia spadicea</i>	A10h	1
7	<i>Arthonia vinoso</i>	A10h	0
8	<i>Arthothelium ruanum</i>	A10h	0
9	<i>Arthothelium spectabile</i>	A10h	0
10	<i>Bacidia arceutina</i>	A10h	0
11	<i>Bacidia beckhausii</i>	A10h	0
12	<i>Bacidia rubella</i>	A10h	0
13	<i>Bactrospora dryina</i>	A10h	0
14	<i>Biatora globulosa</i>	A10h	0
15	<i>Bryoria fuscescens</i>	A10h	0
16	<i>Bryoria implexa</i>	A10h	0
17	<i>Buellia disciformis</i>	A10h	0
18	<i>Buellia erubescens</i>	A10h	0
19	<i>Buellia griseovirens</i>	A10h	0
20	<i>Calicium adpersum</i>	A10h	0
21	<i>Calicium glaucellum</i>	A10h	0

Założymy, że do tabelki wąskiej
 sorediowane.melt
 chcemy dodać nową kolumnę z tabelki szerokiej
 pokazującą wartości cech funkcjonalnych
 gatunków porostów

Tabelka sorediowane.melt zawiera:

- tree.host = nazwa drzewa, na którym był stwierdzony dany gatunek porostu
- species = nowa gatunku porostu
- freq = frekwencja gatunku

	tree.host	species.full	frequency
1	Car_bet	Absconditella_lignicola	0
2	Til_cor	Absconditella_lignicola	0
3	Que_rob	Absconditella_lignicola	0
4	Cor_ave	Absconditella_lignicola	0
5	Ace_pla	Absconditella_lignicola	0
6	Fra_exc	Absconditella_lignicola	0
7	Pop_tre	Absconditella_lignicola	0
8	Aln_glu	Absconditella_lignicola	0
9	Sor_auc	Absconditella_lignicola	0
10	Bet_pen	Absconditella_lignicola	0
11	Pic_abi	Absconditella_lignicola	1
12	Pin_syl	Absconditella_lignicola	0
13	Car_bet	Acrocordia_gemmata	4
14	Til_cor	Acrocordia_gemmata	0
15	Que_rob	Acrocordia_gemmata	0
16	Cor_ave	Acrocordia_gemmata	1
17	Ace_pla	Acrocordia_gemmata	11
18	Fra_exc	Acrocordia_gemmata	25
19	Pop_tre	Acrocordia_gemmata	11
20	Aln_glu	Acrocordia_gemmata	0
21	Sor_auc	Acrocordia_gemmata	0
22	Bet_pen	Acrocordia_gemmata	0
23	Pic_abi	Acrocordia_gemmata	0
24	Pin_syl	Acrocordia_gemmata	0
25	Car_bet	Alyxoria_culmigena	0
26	Til_cor	Alyxoria_culmigena	0
27	Que_rob	Alyxoria_culmigena	0
28	Cor_ave	Alyxoria_culmigena	0
29	Ace_pla	Alyxoria_culmigena	0
30	Fra_exc	Alyxoria_culmigena	0
31	Pop_tre	Alyxoria_culmigena	1
32	Aln_glu	Alyxoria_culmigena	0
33	Sor_auc	Alyxoria_culmigena	0
34	Bet_pen	Alyxoria_culmigena	0
35	Pic_abi	Alyxoria_culmigena	0
36	Pin_syl	Alyxoria_culmigena	0
37	Car_bet	Alyxoria_varia	39
38	Til_cor	Alyxoria_varia	1
39	Que_rob	Alyxoria_varia	7
40	Cor_ave	Alyxoria_varia	0
41	Ace_pla	Alyxoria_varia	59
42	Fra_exc	Alyxoria_varia	29
43	Pop_tre	Alyxoria_varia	2
44	Aln_glu	Alyxoria_varia	4
45	Sor_auc	Alyxoria_varia	0
46	Bet_pen	Alyxoria_varia	0
47	Pic_abi	Alyxoria_varia	2

Tabelka szeroka species.traits zawiera wartości różnych cech funkcjonalnych gatunków porostów

Jeśli w tabelce szerokiej nie ma danego gatunku, lub dla danej cechy jest brak danych, left_join dokleja wtedy NA

	species	thallus.type	spores.dark.pigmentation	spore.septation	Ascomata.area	spore.shape	spore.volume
1	Absconditella_lignicola	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
2	Acrocordia_gemmata	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
3	Alyxoria_culmigena	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
4	Alyxoria_varia	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.43982260	3.800000	839.6367
5	Amandinea_punctata	crustose	spores pigmented	spores 2-celled	0.12566360	1.964286	352.8766
6	Anaptychia_ciliaris	fruticose	spores pigmented	spores 2-celled	9.62111937	1.904762	9238.9500
7	Anisomeridium_biforme	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.09621119	2.666667	202.1020
8	Anisomeridium_polypori	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.03141590	3.578947	200.8909
9	Arthonia_arthonioides	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.11044652	3.111111	148.4831
10	Arthonia_atra	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.15904299	4.769231	96.2391
11	Arthonia_didyma	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.04665261	2.649573	277.8225
12	Arthonia_mediella	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.03463603	4.909091	53.4716
13	Arthonia_radiata	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.17720531	3.333333	252.6275
14	Arthonia_spadicea	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.56744969	2.571429	57.7434
15	Arthonia_vinosa	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.09621119	2.888889	137.8772
16	Arthothelium_ruanum	crustose	spores pigmented	spores muriform	0.86590074	2.484848	730.7786
17	Arthothelium_spectabile	crustose	spores pigmented	spores muriform	0.56744969	2.296296	2959.0566
18	Athalia_pyracea	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.19634937	1.920000	245.5078
19	Bacidia_albogranulosa	crustose	absent	absent	NA	NA	NA
20	Bacidia_arceutina	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.12566360	25.714286	72.1793
21	Bacidia_auerswaldii	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.38484477	5.100000	243.9366
22	Bacidia.biatorina	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.78539750	24.545455	267.3580
23	Bacidia_circumspecta	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.15904299	11.111111	66.2871
24	Bacidia_laurocerasi	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	1.10106500	16.000000	287.6697
25	Bacidia_rubella	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.56744969	20.000000	217.8473
26	Bacidia_subincompta	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.15904299	9.655172	131.9850
27	Bacidina_mendax	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.15904299	25.185185	32.4542
28	Bacidina_sulphurella	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.19634937	23.333333	34.3632
29	Bactrospora_dryina	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.15904299	2.200000	18.0039
30	Biatoria_albohyalina	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.04908734	4.400000	41.5890
31	Biatoria_chrysantha	crustose	absent	absent	NA	NA	NA
32	Biatoria_efflorescens	crustose	absent	absent	NA	NA	NA

Dołączanie do tabeli wąskiej kolumny z tabeli szerokiej

```
library(dplyr)  
epi.join<-left_join(epi.melt, species.traits, by='species')
```

Nazwa argumentu by musi być taka sama w tabelce wąskiej, jak i w szerokiej
Nazwy gatunków również muszą być takie same w obu tabelach – jak będą inne,
pojawią się wartości NA

	tree.host	species	frequency	thallus.type	spores.dark.pigmentation	spore.septation	Ascomata.area	spore.shape	spore.volume
1	Car_bet	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
2	Til_cor	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
3	Que_rob	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
4	Cor_ave	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
5	Ace_pla	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
6	Fra_exc	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
7	Pop_tre	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
8	Aln_glu	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
9	Sor_auc	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
10	Bet_pen	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
11	Pic_abi	Absconditella_lignicola	1	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
12	Pin_syl	Absconditella_lignicola	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.01767144	2.272727	198.0430
13	Car_bet	Acrocordia_gemmata	4	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
14	Til_cor	Acrocordia_gemmata	0	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
15	Que_rob	Acrocordia_gemmata	0	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
16	Cor_ave	Acrocordia_gemmata	1	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
17	Ace_pla	Acrocordia_gemmata	11	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
18	Fra_exc	Acrocordia_gemmata	25	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
19	Pop_tre	Acrocordia_gemmata	11	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
20	Aln_glu	Acrocordia_gemmata	0	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
21	Sor_auc	Acrocordia_gemmata	0	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
22	Bet_pen	Acrocordia_gemmata	0	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
23	Pic_abi	Acrocordia_gemmata	0	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
24	Pin_syl	Acrocordia_gemmata	0	crustose	spores not pigmented	spores 2-celled	0.44178609	2.100000	1099.8750
25	car_bet	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
26	Til_cor	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
27	Que_rob	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
28	Cor_ave	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
29	Ace_pla	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
30	Fra_exc	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
31	Pop_tre	Alyxoria_culmigena	1	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
32	Aln_glu	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
33	Sor_auc	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
34	Bet_pen	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179
35	Pic_abi	Alyxoria_culmigena	0	crustose	spores not pigmented	spores multi-celled	0.13253583	4.986842	143.3179

Funkcja `left_join` bardzo przydatna, gdy przy analizie kolejnych zbiorów danych pracujemy z cechami tych samych gatunków.

Wtedy nie trzeba ręcznie do każdego gatunku doklejać jego cechy z poprzedniej bazy danych, tylko z bazy poprzedniej można wartości tych cech wkleić automatycznie w nową bazę.

OSZCZĘDNOŚĆ CZASU :

- Ręczne przekształcanie tabeli wąskiej w szeroką (np. w przypadku, gdy mielibyśmy do czynienia z setkami powierzchni badawczych i setkami obserwacji) zajęłoby tygodnie, jak nie miesiące
- To samo tyczy się ręcznego doklejania cech tych samych gatunków do wąskich/szerokich tabel

R robi to w ułamek sekundy...

Działania na tabeli przy zastosowaniu funkcji z pakietu dplyr

change.per.summit.merged

	Access	Tourism	BCdist	Lold	Lnew	Told	Tnew	Mold	Mnew	Nold	Nnew	Rold	Rnew
1	2	1	0.3658537	4.632653	4.742424	1.714286	1.575758	3.295918	3.196970	2.553191	2.363636	3.683673	3.227273
2	3	1	0.5303030	4.589286	4.657895	1.937500	1.907895	3.098214	3.065789	2.764151	2.687500	4.172727	4.085526
3	4	2	0.6821192	4.218750	3.862069	2.148438	2.465517	3.320312	3.304598	2.629032	2.988235	3.571429	3.252874
4	2	2	0.5405405	4.632653	4.920000	1.775510	1.500000	3.285714	3.160000	2.622222	2.229167	3.530612	2.920000
5	4	2	0.6725146	4.220000	3.842975	2.500000	2.834711	2.960000	3.148760	2.867347	3.150000	4.430000	4.024793
6	4	1	0.5260116	4.587302	4.518182	1.968254	1.950000	3.055556	3.090909	2.762295	2.740566	4.137097	3.972727
7	4	1	0.9629630	4.652174	4.725806	1.739130	1.709677	3.326087	3.048387	2.195652	2.266667	2.869565	3.161290
8	3	1	0.4301676	4.301205	4.359375	2.259036	2.234375	3.259036	3.130208	2.814815	2.803191	3.855422	3.911458
9	3	2	0.3517241	4.441176	4.446602	2.029412	1.864078	3.251337	3.174757	2.795455	2.773196	3.856757	3.828431
10	1	3	0.5229358	4.476190	4.739130	1.809524	1.500000	3.277778	3.217391	2.557377	2.125000	3.317460	3.065217
11	1	1	0.2285714	4.650602	4.745614	1.656627	1.508772	3.307229	3.289474	2.416667	2.277778	3.343373	3.254386
12	4	2	0.4032258	4.416129	4.338710	1.954839	2.016129	3.241935	3.284946	2.791946	2.877778	3.810458	3.875000
13	3	1	0.5000000	4.329670	4.315603	2.170330	2.148936	3.159341	3.198582	2.857143	2.912409	4.027473	3.946429
14	2	3	0.5238095	4.379562	4.541096	2.135036	2.095890	3.175182	3.130137	2.766917	2.794521	4.103704	4.075342

Dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie wartości pomiędzy kolumnami:

```
library(dplyr)
summitsummary<-change.per.summit.merged%>%
  group_by(Access)%>%
  mutate(changeL=Lnew-Lold, changeT=Tnew+Told, changeM=Mnew*Mold,
changeN=Nnew/Nold, changeR=Rnew+Rold)
```

	Access	Tourism	bcdist	changeL	changeT	changeM	changeN	changeR
1	2	1	0.366	0.110	3.29	10.5	0.926	6.91
2	3	1	0.530	0.0686	3.85	9.50	0.972	8.26
3	4	2	0.682	-0.357	4.61	11.0	1.14	6.82
4	2	2	0.541	0.287	3.28	10.4	0.850	6.45
5	4	2	0.673	-0.377	5.33	9.32	1.10	8.45
6	4	1	0.526	-0.0691	3.92	9.44	0.992	8.11
7	4	1	0.963	0.0736	3.45	10.1	1.03	6.03
8	3	1	0.430	0.0582	4.49	10.2	0.996	7.77
9	3	2	0.352	0.00543	3.89	10.3	0.992	7.69
10	1	3	0.523	0.263	3.31	10.5	0.831	6.38
11	1	1	0.229	0.0950	3.17	10.9	0.943	6.60
12	4	2	0.403	-0.0774	3.97	10.6	1.03	7.69
13	3	1	0.5	-0.0141	4.32	10.1	1.02	7.97
14	2	3	0.524	0.162	4.23	9.94	1.01	8.18

Wyłanianie z tabeli konkretnych wartości, grupowanie i podsumowywanie danych

Chcemy np. znaleźć dla każdego roku liczbę dni na Kasprowym Wierchu ze średnią roczną temperaturą powietrza <5 stopni Celsjusza

	station	date	temp	day	month	year
1	Kasprowy Wierch	01.01.1966	-7.0	1	1	1966
2	Kasprowy Wierch	02.01.1966	-6.1	2	1	1966
3	Kasprowy Wierch	03.01.1966	-7.4	3	1	1966
4	Kasprowy Wierch	04.01.1966	-12.0	4	1	1966
5	Kasprowy Wierch	05.01.1966	-19.0	5	1	1966
6	Kasprowy Wierch	06.01.1966	-20.2	6	1	1966
7	Kasprowy Wierch	07.01.1966	-17.2	7	1	1966
8	Kasprowy Wierch	08.01.1966	-13.9	8	1	1966
9	Kasprowy Wierch	09.01.1966	-15.9	9	1	1966
10	Kasprowy Wierch	10.01.1966	-16.4	10	1	1966
11	Kasprowy Wierch	11.01.1966	-17.3	11	1	1966
12	Kasprowy Wierch	12.01.1966	-12.0	12	1	1966
13	Kasprowy Wierch	13.01.1966	-15.8	13	1	1966
14	Kasprowy Wierch	14.01.1966	-17.2	14	1	1966
15	Kasprowy Wierch	15.01.1966	-15.3	15	1	1966
16	Kasprowy Wierch	16.01.1966	-13.3	16	1	1966
17	Kasprowy Wierch	17.01.1966	-11.2	17	1	1966
18	Kasprowy Wierch	18.01.1966	-11.5	18	1	1966
19	Kasprowy Wierch	19.01.1966	-7.6	19	1	1966
20	Kasprowy Wierch	20.01.1966	-8.6	20	1	1966

```
meteo2<-  
meteo.kasprowy%>%filter(temp<5)%>%group_by(year)%>%summarise(length=n  
(), mean.temp=mean(temp))
```

```
> meteo2  
# A tibble: 66 x 4  
# Groups:   year [66]  
  year station      length  mean.temp  
  <int> <fct>       <int>     <dbl>  
1 1951 Kasprowy Wierch    275     -2.49  
2 1952 Kasprowy Wierch    275     -4.80  
3 1953 Kasprowy Wierch    249     -3.98  
4 1954 Kasprowy Wierch    272     -4.50  
5 1955 Kasprowy Wierch    271     -4.66  
6 1956 Kasprowy Wierch    278     -5.29  
7 1957 Kasprowy Wierch    269     -2.98  
8 1958 Kasprowy Wierch    258     -4.18  
9 1959 Kasprowy Wierch    288     -2.41  
10 1960 Kasprowy Wierch   287     -2.98  
# ... with 56 more rows
```

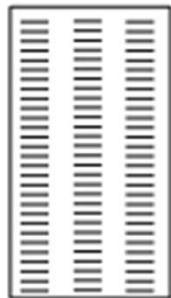
Macierze (matrix)

Struktura do przechowywania wartości tego samego typu w postaci tabelarycznej (liczbowe lub znakowe, nigdy oba jednocześnie)

Inaczej, jest to seria wektorów w systemie kolumn i wierszy

Matrix może mieć różną liczbę kolumn i wierszy, ale każdy wiersz musi mieć taką samą liczbę kolumn, a kolumna taką samą liczbę wierszy

Jeżeli nie znamy jakieś wartości, wpisujemy **NA**

Macierz zawierająca wartości wskaźnika Bray-Curtisa (niepodobieństwa składu gatunkowego pomiędzy każdą parą poletek)

	A1	A2	A6	B1	B4	B5	B6	C2	C3	C4	C5
A1	0.0000000	0.2755102	0.3106796	0.4187192	0.3554502	0.3665158	0.3580247	0.4009217	0.2735849	0.3446809	0.3333333
A2	0.2755102	0.0000000	0.3689320	0.4187192	0.3364929	0.3755656	0.3580247	0.3548387	0.2924528	0.3531915	0.3939394
A6	0.3106796	0.3689320	0.0000000	0.3051643	0.3122172	0.3073593	0.3604651	0.3127753	0.2702703	0.2653061	0.2884615
B1	0.4187192	0.4187192	0.3051643	0.0000000	0.3027523	0.2894737	0.4556213	0.3125000	0.3881279	0.3223140	0.3853659
B4	0.3554502	0.3364929	0.3122172	0.3027523	0.0000000	0.3305085	0.4463277	0.3534483	0.3215859	0.3040000	0.3802817
B5	0.3665158	0.3755656	0.3073593	0.2894737	0.3305085	0.0000000	0.3903743	0.3140496	0.3586498	0.2615385	0.2914798
B6	0.3580247	0.3580247	0.3604651	0.4556213	0.4463277	0.3903743	0.0000000	0.4535519	0.3820225	0.3930348	0.3658537
C2	0.4009217	0.3548387	0.3127753	0.3125000	0.3534483	0.3140496	0.4535519	0.0000000	0.2875536	0.2421875	0.3515982
C3	0.2735849	0.2924528	0.2702703	0.3881279	0.3215859	0.3586498	0.3820225	0.2875536	0.0000000	0.2191235	0.3644860
C4	0.3446809	0.3531915	0.2653061	0.3223140	0.3040000	0.2615385	0.3930348	0.2421875	0.2191235	0.0000000	0.3248945
C5	0.3333333	0.3939394	0.2884615	0.3853659	0.3802817	0.2914798	0.3658537	0.3515982	0.3644860	0.3248945	0.0000000
C7	0.4218009	0.4502370	0.3303167	0.3394495	0.4336283	0.3220339	0.4124294	0.4051724	0.3920705	0.3600000	0.3239437
	C7	D11	D3	D4	D5	E10	E11	E2	E3	E4	E5
A1	0.4218009	0.4040404	0.3744076	0.4297872	0.4382979	0.3951220	0.4773869	0.5642458	0.5263158	0.4187192	0.3518519
A2	0.4502370	0.3838384	0.3459716	0.3957447	0.4553191	0.4048780	0.4874372	0.5195531	0.5052632	0.3990148	0.4074074
A6	0.3303167	0.3557692	0.3122172	0.3551020	0.3551020	0.3860465	0.3875598	0.4920635	0.4200000	0.3521127	0.3185841
B1	0.3394495	0.3658537	0.3119266	0.3140496	0.2975207	0.2830189	0.3203883	0.3225806	0.2588832	0.2666667	0.3183857
B4	0.4336283	0.3896714	0.3628319	0.3360000	0.4000000	0.4090909	0.3925234	0.4948454	0.4146341	0.3577982	0.4112554
B5	0.3220339	0.3542601	0.2966102	0.2923077	0.2538462	0.2695652	0.3125000	0.4215686	0.3395349	0.3421053	0.2946058
B6	0.4124294	0.4024390	0.4237288	0.4726368	0.4925373	0.4035088	0.4787879	0.4896552	0.4743590	0.4437870	0.4395604
C2	0.4051724	0.3424658	0.2155172	0.2812500	0.3046875	0.3539823	0.3363636	0.3400000	0.2985782	0.2410714	0.2827004
C3	0.3920705	0.3457944	0.3127753	0.3386454	0.4103586	0.3484163	0.3953488	0.4871795	0.4660194	0.3333333	0.3189655
C4	0.3600000	0.3502110	0.2880000	0.2846715	0.3211679	0.3114754	0.3445378	0.4128440	0.3973799	0.3223140	0.3254902
C5	0.3239437	0.3600000	0.3239437	0.3248945	0.3080169	0.3333333	0.4129353	0.4143646	0.3750000	0.3463415	0.3119266
C7	0.0000000	0.3708920	0.3628319	0.3120000	0.3200000	0.3090909	0.3738318	0.4226804	0.3853659	0.3577982	0.3073593

Generalna rada

Na każdym etapie pracy z danymi, tzn. wczytanie, doklejanie/odejmowanie wierszy/kolumn, transpozycja, przekształcanie tabeli wąskich w szerokie itd., używając funkcji: head, str, summary, class i dim, należy sprawdzać, czy dane zostały wczytane/przekształcone prawidłowo

BSS
BIAŁOWIESKA SZKOŁA STATYSTYKI